Saul gedood door de Filistijnen

1 Samuël 31 en 2 Samuël 1:17-27

Thema: Een verdrietig lied

Doel
De kinderen leren dat David verdrietig is als zijn vriend Jonatan en koning Saul omkomen in de oorlog.

Toelichting
David heeft niet veel goeds van koning Saul gekregen. Hij is bedreigd en achtervolgd, terwijl hij zoveel voor Saul deed. Nu komen Saul, maar ook Davids vriend Jonatan, om in de oorlog. Saul luistert niet meer naar God en dan gaat het vroeg of laat mis.
David hoort het. Hij is niet blij, dat hij nu koning kan worden, maar treurt. Hij scheurt zijn kleren als teken van rouw om Gods koning en zijn zoon, die zijn beste vriend was...

Titel van het ONDERBOUW-verhaal: Verdriet
Richtlijnen: Heb je wel eens verdriet? Moet je soms ergens om huilen? Kunnen de kinderen vertellen waarom zij wel eens verdrietig zijn? Wat doe je als je moet huilen?.
David heeft ook verdriet. Hij heeft gehoord dat koning Saul is gestorven. Net als Davids vriend Jonatan is hij door de vijanden in de oorlog gedood. David huilt, hij scheurt zijn kleren.
Hij vertelt ook over zijn verdrietige gevoelt. Hij schrijft een lied. Dat lied gaat over Jonatan en Saul en alles wat zij voor mooie dingen hebben gedaan..

Titel van het MIDDENBOUW-verhaal: Het verdriet van David
Richtlijnen: Vertel de jongeren dat het uiteindelijk slecht afloopt met Saul. Hij sneuvelt samen met zijn zoon Jonatan in de oorlog. Saul diende de HEER niet en mocht daarom geen koning van Israël meer zijn. David kan nu koning worden. Toch is hij niet blij, maar enorm verdrietig. Zijn beste vriend Jonatan is dood. David eet niet. Hij scheurt zijn kleren. Hij huilt en klaagt. Zijn beste vriend is er niet meer! Misschien vind je het raar dat David ook verdriet heeft om Saul. Die heeft David lang bedreigd en achtervolgd. David schrijft een lied en zingt over het goede dat Saul en Jonatan hebben gedaan.

Titel van het BOVENBOUW-verhaal: Door je tranen heen zingen
Richtlijnen: Saul komt om in de oorlog. Het lijkt het roemloos einde van een mislukte koning. Hij begon zo goed, maar vond zichzelf belangrijker dan zijn God. Daarom ook achtervolgde hij David, die hij zag als zijn opvolger. Ook Jonatan sneuvelt. David hoort over de dood van beiden.
Dat hij bedroefd is over Jonatan, zijn beste vriend die volkomen op God vertrouwt, is logisch. De woorden in het lied dat hij maakt zijn prachtig. Dat David ook dankbaar is over de daden van Saul, verbaast je misschien. David ziet hem als Gods gezalfde, als knecht van zijn HEER. En daarom is hij niet verbitterd, maar oprecht bedroefd dat Saul gestorven is.
Hoe ga jij om met verdriet? Misschien sla je dicht en weet je niet wat je moet doen? Je trekt je terug. Misschien moet je huilen zonder verdere gedachten daarbij. Je vindt het gewoon erg. Misschien ook praat je over degene die je mist. Je haalt fijne herinneringen op en bedankt God voor het leven van degene die jij mist.
David zingt door zijn tranen heen over Jonatan en Saul. Zo uit hij zijn verdriet en dat geeft hem troost. Hij raakt niet verbitterd.
Ken jij liederen of muziek die jou troost geven? In de kerk zingen mensen graag Psalm 23 bij een begrafenis. Waarom zou dat zijn?

Extra bijbelgedeelte: Psalm 23
(Een lied van troost, omdat God altijd bij je is.)

Achtergrondinformatie

Bij het Bijbelgedeelte 1 Samuël 32:
Het Bijbelboek 1 Samuël eindigt met het trieste relaas over een catastrofale nederlaag van Israël in een veldslag tegen de Filistijnen, met als climax de dood van koning Saul en drie van zijn zonen. Het speelt zich af in het heuvelachtige gebied van Gilboa, centraal gelegen in Israël, ten zuiden van de vlakte van Jizreël en ten westen van het dal van Bet-San. Waarschijnlijk heeft het eigenlijke treffen van de legers plaatsgevonden in de vlakte aan de westzijde van het Gilboagebergte. De al snel verslagen en vluchtende Israëlieten zoeken daarop een goed heenkomen in de heuvels van Gilboa. De Filistijnen achtervolgen hen echter en velen sneuvelen (vers 1).

Ook koning Saul, met in zijn nabijheid drie van zijn zonen, weet niet aan de Filistijnen te ontkomen. Men zou deze verzen zo kunnen lezen dat Saul en zijn getrouwen nog op het slagveld vertoeven en dat ze in de problemen zijn geraakt door de vlucht van een groot deel van hun leger. Blijkens vers 8 hebben echter ook het gevecht met Sauls zonen en de zelfdoding van Saul plaats in het Gilboagebergte. Ik maak daaruit op dat ook zij op de vlucht waren.

Literair knap wordt beschreven hoe de Filistijnse dreiging steeds dichter bij Saul komt (verzen 2-3). Fel en donker klinkt het fanatisme van de Filistijnen om voorgoed met Israël en hun koning af te rekenen.
De Filistijnen dringen door tot in de buurt van Saul en doden zijn zonen. Jonatan, de oudste, kroonprins en vriend van David, wordt uiteraard als eerste genoemd. Vervolgens richten de Filistijnen zich met alle kracht op de ‘hoofdprijs’: koning Saul zelf. De boogschutters krijgen hem binnen hun bereik, zodat het net zich voorgoed lijkt te sluiten.

De daarop genoemde reactie van koning Saul bestaat uit hevige angst. Nu is niets menselijks ook een koning in doodsnood vreemd, maar deze vermelding hangt nadrukkelijk samen met alles wat hieraan voorafging. Saul is een koning die zijn messiaanse roeping uit het oog was verloren; die God en zijn profeet (Samuël) had geschoffeerd en gekwetst; die later op een geforceerde en heidense manier toch weer goddelijke raad had gezocht (1 Samuël 28, de heks van Endor). Wat er dan rest is enkel angst. En als al het andere om je heen dan in duigen valt, is er ook niets om je in die angst te helpen. Sauls angst concentreert zich niet zozeer op het moeten sterven, maar op het schrikbeeld dat een onbesneden vijand hem zou doden en zijn lichaam zou ontwijden. Je zou kunnen zeggen: Zelfs in zijn uiterste angst is de houding van Saul egocentrisch. En dat geeft nogmaals aan waarom hij zijn roeping tot messiaanse koning van Israël niet kon waarmaken.

Wrang is het dat Sauls wapendrager zich kennelijk nog wel de messiaanse roeping van zijn koning herinnert. Hij weigert dan ook aan Sauls verzoek om hem te doden te voldoen. Bovendien neemt hij zichzelf het niet voorkomen van Sauls zelfdoding kennelijk zo kwalijk, dat hij zijn koning daarin volgt. Met het bericht van de dood van Saul en zijn zonen verspreidt zich ook de demoralisering bij de Israëlieten in een groot deel van het land. Ze vluchten weg uit hun steden en de Filistijnen hebben vrij spel. Niet alleen het koningshuis van Saul, ook Israël lijkt op dit punt in de geschiedenis geheel ten onder te zijn gegaan!

De verzen 8-10 maken de vernedering zo mogelijk nog groter. Na de overwinning volgt immers het plunderen; ook dat is van alle tijden. De Filistijnen vinden de lichamen van Saul en zijn zonen. De onthoofding van Sauls lichaam is wel een postume vergelding voor de dood van Goliat (1 Samuël 17; weliswaar door David, maar wel onder het koningschap van Saul). Het hele Filistijnse volk deelt mee in de vreugde. De Filistijnse goden worden in hun tempels gedankt. Sauls wapenrusting wordt aangeboden aan de godin Astarte (vgl. het zwaard van Goliat in het heiligdom van Nob, 1 Sam. 21:10). De lichamen (vers 11 spreekt alleen over het lichaam van Saul, vers 12 echter in meervoud en noemt ook de zonen van Saul) worden als lugubere overwinningsvanen aan de stadsmuur van de stad Bet-San gehangen. Het niet worden begraven en tot prooi voor roofvogels moeten dienen geldt wel als de grootst denkbare schande en ontering (vgl. Goliat tegen David in 1 Sam. 17:44 en omgekeerd in 1 Sam. 17:46).

Toch eindigen dit hoofdstuk en Bijbelboek – hoe verdrietig het allemaal ook is – niet geheel in mineur. De laatste passage (verzen 11-13) vormt een teken van hoop. Deze hoop komt van een bijzonder initiatief van de inwoners van Jabes, een stad in het Overjordaanse stamgebied van Gilead. Als een van zijn eerste daden had koning Saul deze stad bevrijd (1 Samuël 11). Als een echt messiaanse koning had Saul zich voor hen ingezet en zijn volk geleid in de strijd tegen de onderdrukkers van Jabes. En hoewel deze messiaanse koning – geestelijk en lichamelijk – is gevallen, draagt dit messiaanse werk zelfs nu nog vrucht. Met alle weerbare mannen (geen echte soldaten dus) ondernemen ze een waagstuk dat slaagt. Vanwege het totaal onverwachte ervan? Of omdat God zulke ‘waagstukken van geloof’ zegent? Een nachtelijke tocht loopt uit op een laatste teken van respect aan koning Saul en zijn zonen. Bovendien gloort in dit alles een sprankje licht voor Israël. De Filistijnen hebben niet het laatste woord. Dat is bovenal aan Hem, die in dit hoofdstuk – hoewel nergens bij name genoemd – in alle verborgenheid toch aanwezig is.

Vers voor vers

Vs. 6 'op een en dezelfde dag': Deze vermelding versterkt het effect van de samenvatting van de rampzalige veldslag in dit vers. Leiding en leger van Israël zijn in één dag vernietigd. Erger kan bijna niet.

Vs. 8 'De volgende dag kwamen de Filistijnen op het slagveld terug…': De woorden 'op het slagveld' zijn een ongewenste toevoeging in de NBV. In de grondtekst staat het er niet. Het geeft ook verwarring, omdat het eigenlijke slagveld niet 'op de Gilboa' was. Dit was 'slechts' het vluchtterrein (zie de uitleg in de eerste alinea van deze 'achtergronden'.

Vs. 9 'Ze sloegen Sauls hoofd af': Het is een naar detail, maar gezien het vervolg hoor ik een slim kind op de kindernevendienst zo maar vragen: 'Wat deden ze daarmee?'. Het antwoord staat in 1 Kron. 10:10. Samen met Sauls wapens gaf men het mee aan de boden die in het hele Filistijnse land de overwinning moesten proclameren.

Vs. 10 'Sauls wapenrusting kreeg een plaats in de tempel van Astarte': Zo'n tempel stond in de Filistijnse stad Askelon, maar ook in het verderop genoemde Bet-San (zie volgende alinea). Astarte was bij veel volken in het Nabije Oosten (onder verschillende namen) de moedergodin, die onder meer door 'heilige ontucht' (tempelprostitutie) werd vereerd. Astarte was ook godin van de oorlog. Dat kan de reden zijn dat Sauls wapenrusting juist in haar tempel belandt.

Vs. 10 'en zijn lijk werd aan de stadsmuur van Bet San genageld': Bet-San is een van de oudste steden van het Nabije Oosten. Op de centrale heuvel hadden de Egyptenaren in de 15e eeuw voor Christus al een bestuurscentrum. In de tijd van Jezus hoorde de stad bij de zogenaamde Dekapolis, een verbond van steden dat sterk Romeins-Hellenistisch georiënteerd was. Over Bet-San in de tijd van Saul weten we niet veel. Was de stad al voor deze veldslag in Filistijnse handen? Daar ligt het eigenlijk te oostelijk voor. Of was het een van de steden die de Filistijnen na deze veldslag hadden ingenomen (slot vers 7) en lieten ze dat extra uitkomen door de muren van deze stad te gebruiken voor dit lugubere schouwspel?

Vs. 12v …verbranden ze daar…, begroeven ze…, vastten ze…': Verbranden geldt in de Bijbel doorgaans als straf (Lev. 20:14; Joz. 7:25). Begraven was de gewoonte. Blijkens vers 13 gebeurt dat ook, maar dat betreft de beenderen. Mogelijk waren de wekere delen zozeer beschadigd, dat verbranding de beste optie leek. Of was men bang dat de Filistijnen de lichamen alsnog zouden terugeisen? De tamarisk (oudere vertalingen: terebint) was waarschijnlijk een heilige boom, plaats van offers en/of rechtspraak. Dat men de resten van Saul en zijn zonen daar begraaft is een bijzondere blijk van eerbetoon. In latere tijd zouden de beenderen naar het familiegraf worden overgebracht (2 Sam. 21:12-14).

Vraag

Het is een geschiedenis waarin alles misgaat. En God lijkt afwezig. Herkent u dat gevoel? Zijn er dan soms ook kleine tekenen van hoop?

Auteur:WMB

Bij het bijbelgedeelte 2 Samuël 1:17-27

Als David hoort van de dood van Saul en Jonatan scheurt hij, samen met zijn mannen hun kleren. Ze rouwen, jammeren en vasten tot de avond valt voor iedereen die gesneuveld is. David gelooft dat Saul door God als koning is aangesteld. En ook al was Saul zijn grootste vijand, hij gelooft, én leeft het volk voor, dat God alleen zal oordelen over de zonden van Saul. David had meer dan genoeg redenen om Saul te kunnen haten maar hij kiest ervoor dit niet te doen.
Als verwerking voor zijn verdriet over Saul en Jonatan schrijft David een klaaglied: het Lied van de boog. Hij draagt alle Judeeërs op dit lied te leren. In het lied kijkt David terug op de goede dingen die Saul heeft gedaan. Hij respecteert de positieve kant van Saul. En hij zingt over de diepe genegenheid en trouwe vriendschap die hij met Jonatan had.

Vs. 12 'rouwden, jammerden en vastten': met veel oosterse luidruchtigheid. Met hartverscheurend geschreeuw en zichzelf slaand op borst en gezicht.
'het volk van de Heer': de Heer heeft zich in het bijzonder aan dit volk verbonden.
'het volk van Israël': zij vormden als het ware één groot gezin, één grote familie.

Vs. 13 'vreemdeling': dat wil zeggen een niet-Israëliet.

Vs. 18 'de Judeeërs': David was eerst alleen koning over Juda.
'Het boek van de Oprechte': dit schijnt een oud poëtisch boek te zijn waarin grote momenten uit de geschiedenis van Israël bezongen werden.

Vs. 20 'Gat en Askelon': vertegenwoordigen het hele Filistijnse land.

Vs. 21 David vervloekt de bergen van Gilboa om wat daar gebeurd is.

Vs. 26 Het gaat hier om de zuivere, zelfopofferende liefde van Jonatan naar David waardoor David zich innig verbonden voelde aan Jonatan.

Auteur: DW

Liederen

Psalm 18: 1 en 8	
Lied 314	(=Gezang 328 LvdK)
Lied 912	(=-Gezang 473)
Welzalig de man die niet wandelt	Hemelhoog 2
Koning Saul	Alles wordt nieuw 4: 6
Gelukkig zal je zijn	Hemelhoog 1
Ken je dit verhaal?	Hemelhoog 55
Lees je Bijbel, bid elke dag	Hemelhoog 382
Uw Woord is een lamp voor mijn voet	Hemelhoog 494
Onze Vader	Hemelhoog 547

Auteur: PZ

Verdriet

Inleiding
Wie heeft er wel eens verdriet? Moest je toen ook huilen? Kinderen zijn wel eens verdrietig en moeten huilen, maar grote mensen ook.

Bijbelverhaal
Koning Saul vecht met zijn leger tegen de Filistijnen. Zijn drie zonen, ook Jonatan, vechten mee.
Maar het Filistijnse leger is sterker dan het leger van Saul. Het gaat niet goed voor het leger van Israël.
Als, na een lange dag van vechten de soldaten van Saul dit merken, vluchten ze de bergen in, die vlakbij zijn. Ook Saul en zijn zonen vluchten de bergen in.

De Filistijnen willen niemand van het Israëlitische leger laten ontsnappen. Ze blijven hen achtervolgen. De boogschutters van de Filistijnen schieten met hun pijlen veel soldaten dood. Ook Saul en zijn zonen worden gedood, al hebben de Filistijnen dat in het begin helemaal niet door.

Eén soldaat is het gelukt om te ontsnappen aan de Filistijnen. Hij zoekt David op en vertelt hem het slechte nieuws. David en de mannen die bij hem zijn horen de verdrietige boodschap over Saul en Jonatan.

Hoe reageert David? Zegt hij blij: ‘Eindelijk verlost van mijn vijand Saul! Mannen we gaan ’t vieren, nu hoeven we niet meer te vluchten. Ik kan nu koning worden over Israël’. Zegt David dat?
Nee, David is helemaal niet blij! Hij heeft van Saul gehouden en van zijn beste vriend Jonatan nog véél meer. David moet heel erg huilen. Hij is zo verdrietig over dit nieuws dat hij de hele dag huilt en niet wil eten of drinken.

Aan het einde van de dag pakt David zijn harp en zingt een lied. Hij heeft zo vaak voor koning Saul op zijn harp gespeeld en daarbij gezongen. Koning Saul werd daar rustig van.
Ook David wordt door het lied wat hij schrijft over Saul en Jonatan een beetje getroost, een beetje rustiger. Het is een mooi lied over deze twee helden. David wil dat alle mensen in Israël dit lied leren zingen.
Zo worden Saul en Jonatan tenminste niet vergeten.

Auteur: ENdV

Het verdriet van David

Inleiding
Ben jij wel eens verdrietig? Vast wel. Iedereen is wel eens verdrietig. Kun je vertellen wanneer je verdrietig was? En wat doe je als je verdrietig bent?
In het verhaal van vandaag horen we over David. Hij is ook heel verdrietig. Laten we luisteren waarom dat is…

Bijbelverhaal
Israël is in oorlog met de Filistijnen. Niet voor de eerste keer, ook niet voor de laatste keer. Regelmatig vechten de twee volken oorlogen met elkaar uit. Koning Saul is met zijn leger op weg gegaan om de Filistijnen te verslaan. Hij heeft een groot leger bij zich en ook zijn drie zonen Jonatan, Abinadab en Malkisua vechten mee met hun vader.
De strijd verloopt niet goed voor de Israëlieten. De Filistijnen zijn sterker dan het leger van Israël. De soldaten van het Israëlitische leger slaan op de vlucht. De Filistijnse soldaten achtervolgen hen. Ze proberen hen in te halen en hen alsnog te doden voor ze over de grens van Israël kunnen vluchten.
Koning Saul wordt met zijn wapendrager in een hoek gedreven. Boogschutters van het Filistijnse leger komen op hen afgelopen. Saul beeft van angst. Hij is bang dat dit niet goed gaat aflopen. Hij zit in de val en kan geen kant meer op.
Saul zegt tegen zijn wapendrager: ‘Pak je zwaard en doorsteek me daarmee. Het is beter dat jij me dood maakt dan dat die heidense Filistijnen dat doen!’ De wapendrager van Saul wil dat niet doen, hij is zelf ook heel bang. Dan neemt Saul zijn zwaard en laat zichzelf erin vallen. Als zijn wapendrager ziet dat Saul dood is laat ook hij zichzelf in zijn zwaard vallen.
Niet alleen deze twee mannen sterven op die dag. Ook de drie zonen van Saul, die hij heeft meegenomen, sneuvelen. Net zoals het grootste deel van het leger van Saul. De Filistijnen juichen. Zij hebben de strijd gewonnen! De Filistijnen nemen de dorpen en steden in van de Israëlieten die zijn weggevlucht voor hun vijanden. De volgende dag lopen de Filistijnen rond op het slagveld om de dode Israëlieten te beroven van hun bezittingen, zoals dure zwaarden en mooie helmen. Dan vinden ze koning Saul en zijn zonen, die ook zijn gesneuveld. Ze onthoofden koning Saul en nemen de dode lichamen van hem en zijn zonen mee.
De lichamen worden aan de stadsmuur van de stad Bet-San gehangen om aan iedereen te laten zien dat het koningshuis van Saul is overwonnen.
Wanneer de mensen uit de stad Jabes daarover horen zijn ze boos en verdrietig. Een aantal dappere mannen gaan midden in de nacht naar de plaats waar de lichamen ophangen. Ze halen de lichamen weg, nemen ze mee en begraven ze onder de bomen bij hun stad Jabes.

Niet veel later in het kamp van David…
Er komt een man aan lopen. Hij ziet er moe en vies uit. Zijn kleren zijn gescheurd en hij heeft aarde op zijn hoofd. Hij laat zich bij David brengen en als David hem ziet valt de boodschapper neer op zijn knieën. Hij heeft een moeilijke boodschap te brengen: ‘Ik ben ontkomen uit het kamp van Israël. We zijn door de Filistijnen verslagen. Ik moet u vertellen dat heel veel soldaten gedood zijn. En dat koning Saul en zijn drie zonen Jonatan, Abinadab en Malkisua zijn omgekomen in de strijd tegen de Filistijnen’. David pakt zijn kleren vast en scheurt ze en al de mannen die bij hem zijn doen dat ook. Ze beginnen te huilen en te weeklagen over Saul, zijn zonen en alle soldaten van het volk die zijn omgekomen. Ze zijn in rouw. Ze eten en drinken niet en treuren om het verlies van de koning.
De boodschapper is verbaasd. Hier heeft hij geen rekening mee gehouden. Hij dacht dat David juist blij zou zijn om te horen dat koning Saul dood is. Nu kan David zelf koning worden. Koning Saul heeft David achtervolgd en bedreigd en toch heeft David er verdriet over dat Koning Saul nu is gestorven. Ook Jonatan, de zoon van Saul en de beste vriend van David, is er niet meer. David zingt een klaaglied voor zijn verloren vriend Jonatan en voor diens vader koning Saul. Hij beschrijft in dat lied het goede dat zij allebei hebben gedaan in hun leven.

Afsluiting
Koning Saul is er niet meer. Hij was de eerste koning die God gaf aan zijn volk. Maar Saul wilde niets meer met God te maken hebben. Hij keerde God de rug toe. God straft Saul daarom. God laat koning Saul doden door de Filistijnen. Saul mag Gods koning niet meer zijn.
En ook al is David vervolgd en bedreigd door koning Saul, hij snapt heel goed dat Saul de gezalfde koning van de HEER was. David treurt omdat het zo droevig moet aflopen met de koning die God heeft uitgekozen.

Auteur: MMe

Door je tranen heen zingen

Het leven van Saul, zo lezen we in dit Biibelgedeelte, eindigt op een verschrikkelijke wijze. Israël is in oorlog met de Filistijnen. Er volgt een gevecht op leven en dood bij het dal van Jizreël. De Filistijnen zijn veel sterker en de Israëlitische mannen slaan op de vlucht. Ze rennen de heuvels en bergen van Gilboa in. Ook Saul en drie van zijn zonen slaan op de vlucht. De Filistijnen volgen hen op de voet en ze kunnen niet meer ontsnappen. De drie zonen, waaronder Jonatan, worden gedood. Saul kan nog net ontkomen. Maar de Filistijnen rukken snel op en als Saul achterom kijkt ziet hij de eerste boogschutters van de Filistijnen hun pijlen al afvuren op de overgebleven mannen. Saul valt bevend van angst op zijn knieën. Wanhopig is hij op zoek naar een oplossing. Wat moet hij doen. Hij wil niet levend in de handen van de vijand vallen.
Aan de God van zijn vaderen, de God van Abraham, Isaak en Jakob, denkt hij al lang niet meer. Saul dacht dat hij het zonder God wel kon redden. Niet dus.
Buiten zinnen geeft hij zijn wapendrager opdracht om hem te doden, om zo uit de handen van de Filistijnen te blijven. Maar zijn wapendrager weigert dit bevel van zijn meester, hij doodt hem niet.
Intussen komen de Filistijnen steeds dichterbij. Nog even en ze zullen koning Saul vinden. Radeloos besluit Saul om zijn zwaard te pakken en zich er in te laten vallen. Zo eindigt het leven van Saul. De man die eens door Samuel tot koning over Israël was gezalfd sterft op de flanken van de bergen van Gilboa.

Een vreselijk verhaal. Een verhaal wat laat zien wat er gebeurt als we God niet meer op de eerste plaats zetten en Hem vergeten. Immers, de Filistijnen aanbaden hun eigen goden, zoals de godin Astarte. En Saul, de gezalfde, die in zijn leven Gods hulp meerdere keren mocht ervaren, had God de rug toegekeerd. Het gevolg van dit alles lazen we in dit verhaal: oorlog, liefdeloosheid, angst, chaos en tenslotte dood. Het is niet altijd zo erg als bij Saul, maar toch …
Is er dan geen sprankje hoop meer? Heeft God niet het laatste woord? Ja, dat heeft Hij wel. Toen en nu en altijd. We lezen aan het eind van dit hoofdstuk over mannen uit de stad Jabes. Deze stad had Saul aan het begin van zijn koningschap bevrijdt van een wrede koning. Deze mannen horen op welke gruwelijke wijze de Filistijnen de lichamen van Saul en zijn zonen onteren en zorgen er voor dat ze begraven worden. Je zou dit kunnen zien als een teken van God, die niet loslaat wat zijn hand begon.

Een paar dagen later hoort David van de dood van koning Saul. Je zou denken dat David in zijn nopjes is met dit bericht. Immers, nu koning Saul er niet meer is, kan David snel koning worden. En wilde Saul David niet vermoorden? David zal wel blij geweest zijn met het bericht.
Maar nee, als David het bericht van de dood van Saul verneemt is hij zeer verdrietig. Hij scheurt zijn kleren, huilt, rouwt en vast. David heeft eerbied voor Saul, omdat Saul de gezalfde van God was. David, de legeraanvoerder, huilt om de dood van Saul, van Jonatan en van de mannen van Israël en maakt een lied, het Lied van de boog.

Het lied gaat over de dood van Saul en Jonatan, hij noemt hen een sieraad van Israël.
David geeft alle Judeeërs de opdracht om dit lied te leren.
Het lied laat zien welk intens verdriet David heeft om de dood van zijn helden.
Hij houdt dat verdriet niet bij zich, maar toont dat aan iedereen die het weten wil.
Deze stoere man met zwaard en schild, laat zichzelf kennen in zijn verdriet.
Hij schaamt zich daar niet voor.

Wat is David hier een mooi voorbeeld voor ons. Het laat zien dat wij, als we verdriet hebben om wat voor reden dan ook, dat niet hoeven te verstoppen. We mogen er over praten en huilen, met vrienden, ouders, de dominee, juf of meester, opa of oma, het maakt niet uit.

Eeuwen na David leefde er ook een man die verdriet laat zien. De Here Jezus huilt als zijn goede vriend Lazarus is overleden. En Jezus huilt ook om het volk Israël, omdat zij Hem niet als Redder en Messias willen aannemen.
Omdat Jezus weet wat verdriet is, mogen we ook naar Hem toe gaan (met ons gebed) als we verdrietig zijn. Hij wil niets liever. En weet je wat ik zo troostvol vind? Jezus is nu bij zijn Vader om een plek voor ons te maken in de nieuwe hemel en de nieuwe aarde. En dan, als Jezus weer terugkomt op de aarde, zal er geen verdriet meer zijn, geen pijn, geen tranen. Die veegt Jezus zelf van ons gezicht af!

Kerntekst
‘David hief dit klaaglied aan over Saul en over Jonatan, diens zoon.’ (2 Samuel 1:17)

Vragen
- Mensen gaan heel verschillend met verdriet om. Sommigen worden heel stil, anderen gaan erg huilen of schreeuwen. Wat doe jij als je erg verdrietig bent?
- David ging door zijn tranen heen een lied zingen. Dat gaf hem troost. Ken jij ook liederen of muziek die je troost geven.
- Heb jij wel eens een begrafenis meegemaakt? Van wie? Hoe voelde je je toen, kun je daar over vertellen?
- Zoek in de Bijbel of een liedboek Psalm 23 eens op. Dit lied wordt in de kerk vaak bij een begrafenis gezongen. Waarom zou dat zijn?

Auteur: GW